

**Силабус
освітнього компонента ОК 2**

Українська мова (за професійним спрямуванням)

Назва дисципліни:	«Українська мова (за професійним спрямуванням)»
Рівень вищої освіти:	початковий (короткий цикл)
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна (Освітньо-наукова) програма:	«Облік і оподаткування»
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi- kh.com/course/view.php?id=3606&lang=uk
Рік навчання:	1
Семестр:	1 (осінній)
Обсяг освітнього компоненту	3 кредити (90 годин)
Форма підсумкового контролю	екзамен
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра українознавства
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Книшенко Наталія Петрівна, к.ф.н., доцент кафедри українознавства
Контактний телефон:	+38(099)332-06-86
E-mail:	knishenko@meta.ua

Короткий зміст освітнього компонента

Метою вивчення дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є формування системи знань про норми сучасної літературної мови як основи культури усного й писемного ділового мовлення фахівців, набуття практичних навичок використання в мовленні наукової та фахової термінології, вироблення вмінь створювати та відтворювати усні й писемні мовленнєві жанри професійного спілкування.

Об'єктом вивчення дисципліни є офіційно-діловий і науковий стилі; автотранспортне термінознавство; мовні засоби відповідно до комунікативних намірів, необхідних для високоякісного професійного спілкування.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасна українська літературна мова і мовлення у фаховій діяльності.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вільно оперувати лексикою сучасної української літературної мови;
- грамотно використовувати спеціальну лексику, термінологію за фахом;
- володіти орфографічними, граматичними та стилістичними нормами сучасної української літературної мови, що передбачені програмою дисципліни;
- створювати мовні жанри усного й писемного професійного спілкування;
- перекладати й редагувати тексти професійного спрямування;
- ефективно користуватися мовними та стилістичними нормами усної форми професійного мовлення;
- користуватися лексикографічними працями й нормативними документами, що відповідають напрямку обраного фаху;
- володіти правилами етикету професійного спілкування.

Передумови для вивчення освітнього компонента:

Пререквізити: шкільний курс української мови.

Кореквізити: вибіркова дисципліна «Автомобільно-дорожнє термінознавство», «Стилістика наукового тексту», «Науковий стиль мовлення», «Риторика».

Компетентності, яких набуває здобувач:**Загальні компетентності:**

ЗК02.Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

ПР7. Володіти та застосовувати знання іноземної та державної мови для формування ділових паперів в процесі професійного спілкування.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин очна	Література
1	ПР 1. Державна мова України: система норм і стилів	2	1,2,5,8
	ПР 2. Основні вимоги до укладання ділових паперів	2	1,2,5,8
	СРС. Вимоги до змісту та розташування реквізитів документів	4	1,2,5,6,8
2	ПР 3. Документи щодо особового складу і довідково-інформаційні документи	2	1,2,5,8
	ПР 4. Обліково-фінансові та господарсько-договірні документи	2	1,2,5,8
	ПР 5. Організаційно-розпорядчі документи	2	1,2,5,8
3	ПР 6. Лексичні та синтаксичні особливості офіційно-ділового стилю фахової документації	2	1,2,5,6,8

	СРС. Книжні та іншомовні слова в текстах фахових документів.	4	1,2,5,8
4	ПР 7. Граматичні особливості частин мови у ділових паперах	2	1,2,5,8
	СРС. Зв'язок числівника з іменником	4	1,2,5,8
5	ПР 8. Усна фахова комунікація: різновиди й особливості, атрибути	2	1,2,6,8
	СРС. Паралінгвістичні засоби у спілкуванні із закордонними партнерами	4	1,2,5,8
6	ПР 9. Галузева пресконференція	2	1,2,5,8
	ПР 10. Організація професійного спілкування	2	1-8
7	ПР 11. Науковий стиль і дослідницька діяльність студента	2	1-8
	СРС. Мовні засоби для реалізації наукової діяльності студента	2	1-8
8	ПР 12. Основні форми й види науково-дослідницької діяльності студента	2	1-8
	СРС. Укладання термінологічного мінісловника для галузі машинобудування	10	3,7-15,9
9	ПР 13. Система основних понять термінознавства	2	3,7-10
	СРС. Характеристика основних технічних термінологічних словників. Види технічного перекладу	4	3,7-10,12
10	ПР 14. Основні способи термінотворення	2	3,7-10
	ПР 15. Лексико-семантичні процеси в українській науково-технічній термінології	2	3,7-16
	ПР 16. Підсумкова контрольна робота навчальної дисципліни за заняттями № 1-15	2	1-16
Разом	ЛК	0	
	ПЗ	32	
	СР	28	
	Екзамен	30	
Усього		90	

Методи навчання:

1) словесні:

1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь;

1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії;

2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій, презентацій;

3) практичні:

3.1 традиційні: семінари, практична робота з методичними вказівками, самостійна робота з науковою літературою;

3.2 інтерактивні (нетрадиційні): семінари-дискусії, метод мозкової атаки;

4) дистанційні: інформативний матеріал, завдання в курсі-ресурсі на навчальній платформі Moodle.

Система оцінювання та вимоги:

Конкретизація, деталізація критеріїв та системи оцінювання з урахуванням специфіки освітнього компоненту здійснюється на основі загальних критеріїв, наведених у СТБНЗ 7.1-01:2019 «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_7_1_02_new.pdf) та СТБНЗ-90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_90.1-022.pdf).

Форми та методи оцінювання:

- міжсесійний контроль (поточна перевірка);
- підсумковий контроль (екзамен);
- усний контроль (бесіда);
- тестовий контроль (стандартизовані тести);
- практична перевірка (студентські презентації та виступи на наукових заходах);
- методи самоконтролю і самооцінки.

Оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно зі [СТБНЗ 90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти»](#).

Сума балів	Оцінка в ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибоко вивчив матеріал, викладає його логічно, послідовно, чітко, переконливо аргументує відповідь, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях.	відмінно
80-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре

75-79	C	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.	
67-74	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	задовільно
60-66	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.	
35-59	FX	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	незадовільно
1-34	F	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.	

Підсумкова оцінка студента з навчальної дисципліни визначається виходячи з результатів поточного контролю і екзамену та розраховується як сума балів за:

- поточний контроль (усне опитування, відвідування занять та активність комунікації на них, складання стандартизованих тестів);
- виконання завдань, передбачених практичними заняттями;
- складання екзамену.

Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається в період екзаменаційної сесії після закінчення аудиторних (дистанційних) занять. До екзамену допускаються здобувачі, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом:

- були присутні на заняттях (лекції, практичні роботи);
- набрали не менше **60 балів** за поточну успішність.

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 60 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії. У разі оцінювання знань здобувачів шляхом тестування кількість балів визначається відсотком правильних відповідей. За очної форми проведення занять можливе комбіноване (письмове та усне) складання екзамену, що полягає у наданні відповідей на два теоретичні питання та одне письмове завдання з наступним коментуванням виконаної роботи. На підготовку та складання екзамену відводиться **30 год.**

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену. Розрахунок загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни проводиться таким чином:

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Види оцінювання	Поточний контроль	Екзаменаційний контроль	Разом за дисципліну
	T1...T15		
Практична робота на занятті, участь у дискусії	60	30	100
Захист практичних робіт	10		

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_0-02.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf);
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (зокрема з використанням мобільних пристроїв).

Рекомендовані джерела інформації

Базова література

1. Книшенко Н.П. Комплексне дослідження української дорожньо-будівельної термінологічної лексики: монографія. Харків: Стиль-іздат, 2023. 150 с.
2. Книшенко Н.П. Термінознавство: лінгвістичний опис української термінологічної системи дорожнього будівництва. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2021. 140 с.
3. Книшенко Н.П., Нікуліна Н.В. Зошит-конспект з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» (III розділ) (для студентів дорожньо-будівельного факультету). Харків: Видавництво ХНАДУ, 2016. 120 с.
4. Нікуліна Н.В., Книшенко Н.П. Зошит-конспект з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)». Харків: Видавництво ХНАДУ, 2020. 192 с.
5. Нікуліна Н.В., Книшенко Н.П. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)». Харків: ХНАДУ, 2014. 104 с.
6. Нікуліна Н.В., Книшенко Н.П. Українська мова професійного спілкування: навч. посібник. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2023. 200 с.

Допоміжна література

7. Книшенко Н.П. Тлумачний словник вузькогалузових термінів дорожнього будівництва: довідково-навчальне видання. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2013. 300 с.
8. Книшенко Н.П., Безцінна Ж.П. Українсько-російсько-англійський словник дорожньо-будівельної термінології. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2014. 152 с.

Інформаційні ресурси

9. Лінгвістичний портал. URL: <http://www.mova.info/>
10. Портал української мови. URL: <http://www.pravila-uk-mova.at.ua/>
11. Словники онлайн. URL: <http://www.rozum.org.ua/>
12. Українська мова. URL: <http://www.ukrajinskamova.org.ua/>

Розробник (розробники)
силабусу навчальної дисципліни

Наталія КНИШЕНКО

Гарант освітньої програми

Юрій КОСТЕНКО

Завідувач кафедри
українознавства

Неля НІКУЛІНА